

Revision af handlingsplan for invasive arter

-udbud af en revision af listerne i bilag 1 i handlingsplanen for invasive arter i Danmark

EU-Udbudsnummer: 2015/S 074-130795

Ramme

- NST pulje: 500.000 kr.
- Der gives ikke merbevilling – projekter kan ej videreføres
- Projektet skal udføres, afrapporteres og afsluttes senest 15. november 2015

Baggrund

Danmark har en Handlingsplan for invasive arter fra 2008. Handlingsplanen indeholder i bilag 1 to lister over invasive arter, nemlig en "Foreløbig liste over arter som betragtes som invasive i den danske natur" samt en "Observationsliste". Listerne er dateret maj 2008.

Kommissionen vil d. 2/1-2016 fremlægge en EU- liste over arter af fællesskabsbetydning. Disse arter vil blive omfattet af en række forpligtelser og forbud i medlemslandene. Det vides ikke på nuværende tidspunkt (marts 2015), hvilke arter eller hvor mange arter der vil komme på listen. Medlemslandene har desuden mulighed for selv at liste arter af national betydning og få dem omfattet af samme forpligtelser som ovennævnte.

Med en EU-forordning om invasive arter er retsgrundlaget for forvaltningen af invasive arter væsentligt ændret i forhold til den hidtidige tilstand, hvor der ikke er nogen fællesskabsregulering af området. Det betyder, at der er behov for en revision af handlingsplanen fra 2008 og herunder også en opdatering af listerne over arter, der betragtes som invasive og potentielt invasive i dansk natur.

Dette projekt vil opdatere listen over invasive arter i Danmark, og denne vil danne en del af grundlaget for en fremtidig prioritering af indsatsen. Der ønskes en bredt fagligt funderet scoring af invasive arter i Danmark på baggrund af nogle fastlagte kriterier med hensyn til artens sprednings- og etableringsevne, effekt på arter og økosystemer, økonomisk betydning samt sundhedsmæssig betydning. Ved en bredt funderet scoring af disse kriterier sikres det, at listen kan indgå som et prioriteringsværktøj i forbindelse med indsatsen mod invasive arter. Der arbejdes med samme system, som er brugt ifm. spredningsvejsanalysen "Madsen, C. L., Dahl, C. M., Thirslund, K. B., Grousset, F., Johannsen, V. K. and Ravn, H. P. (2014): Pathways for non-native species in Denmark. Department of Geosciences and Natural Resource Management, University of Copenhagen, Frederiksberg. 131 pp." .

Projektet skal inddrage dels relevante myndigheder der har en rolle i bekæmpelse af invasive arter dels så mange nationale artseksperter på alle de forskellige artsgrupper som muligt. Den scoring de enkelte eksperter foretager, skal være kalibreret således, at vurderingerne sker på så ensartet grundlag som mulig.

Vurderingen af arternes invasivitet skal baseres på så mange eksperters udsagn som mulig for at gøre vurderingen robust. Opgaven forudsætter indgående kendskab til introducerede og invasive arter i Danmark samt deres påvirkning af dansk natur og samfund.

Naturstyrelsen udpeger en styregruppe for projektet med repræsentanter fra relevante myndigheder og institutioner. Der afholdes minimum 3 møder, men dette aftales efter behov.

Opgavebeskrivelse over rådgivers opgaver:

1. Inddrage relevante eksperter fra den rådgivende gruppe for invasive arter (kontakter udleveres af Naturstyrelsen) og andre nationale institutioner og organisationer for invasive arter i scoringen
2. Udarbejde materialer til ovennævnte eksperter, der entydigt forklarer alle begreber, scoringsprocessen samt tidsplan osv. Aflønne og styre kontakten til disse eksperter.
3. Levere reviderede lister over invasive arter i Danmark baseret på den metode, der er beskrevet i pathway-rapporten (2014)
 - a. som udgangspunkt vurderes de 213 arter, der fik >10 points i pathway-analysen, og alle arter fra sort- og observationslisten skal også inddrages, samt arter fra det samlede datamateriale fra pathway-analysen med score <11 skal screenes for relevans og evt. inddrages. Data fra pathway-analysen udleveres til Rådgiver af Naturstyrelsen.
 - b. hver art vurderes af flere eksperter ud fra fastlagte kriterier samt med inddragelse af alle elementer, der indgår i risikovurderingen, jf. bilag 1 (Artikel 5 i forordningen om invasive arter).
 - c. scoringer skal begrundes (kilder) samt forslag til handlinger. Scoringerne skal være solidt funderet blandt de nationale eksperter, der har bidraget til scoringen.
4. Der leveres foreløbige resultater til Naturstyrelsen den 12/6.
5. Der afholdes et møde med alle de eksperter, der har bidraget til scoringen, med henblik på bred enighed om det samlede scoringsresultat. Dette kan fx være et konsensusmøde efter britisk model (Roy, H. et al. (2014) "Horizon scanning for invasive alien species with the potential to threaten biodiversity in Great Britain, *Global Change Biology* (2014) 20, 3859–3871)", således at der sikres en bred sammenlignelighed *mellem* artsgrupperne. Rådgiver står for at invitere til og afholde dette møde, inklusiv alle udgifter, samt for at inddrage resultaterne i den endelige rapport. Der inviteres minimum mindst én ekspert pr artsgruppe. det vurderes, at der minimum skal inviteres 30 eksperter.
6. Der skal inddrages foreløbige resultater fra det andet delprojekt om risikovurderinger, der udføres sideløbende med dette projekt, således at ensartethed mellem resultaterne af de to delprojekter sikres.
7. På baggrund af den endelige scoring og de økonomiske vurderinger for alle arterne giver Rådgiver en begrundet anbefaling af, hvilke arter der kan indgå på en national liste over invasive arter.
8. Som bilag udarbejdes korte 1-2-sides fakta-ark over hver art på listen over arter, der er scoret, med kort om arten, identifikation og forvekslingsmuligheder, begrundelser for scoringer og kilder samt evt. billeder, der frit kan bruges,
9. Rapporten leveres på dansk med et fyldigt resume af rapporten på engelsk.

Rådgiver skal i tilbuddet angive hvilke kriterier der vil blive brugt i scoringen

Process:

- Annoncering: 16. april 2015
- Deadline for ansøgning: 27. maj 2015 kl. 8.00
- Tilbage melding til ansøgere: 29. maj 2015
- Stand still periode 29. maj – 8. juni 2015
- Samarbejdsaftale undertegnet af parterne: 9. juni 2015. Projekterne kan realiseres. Naturstyrelsens standardkontrakt anvendes.
- Afrapportering skal være modtaget i NST 15. november 2015
- Al fakturering på projektet skal være afsluttet senest 1. december 2015

Bilag 1 – fra EU-forordning om invasive arter

Artikel 5

Risikovurdering

1. Med henblik på artikel 4 foretages en risikovurdering i forhold til invasive ikkehjemmehørende arters nuværende og potentielle udbredelsesområde og omfatter følgende elementer:

- a) en beskrivelse af arten med dens taksonomiske identitet, dens historie og dens naturlige og potentielle udbredelsesområde
- b) en beskrivelse af artens reproduktions- og spredningsmønster og dynamik, herunder en vurdering af, hvorvidt de miljøforhold, som kræves for dens reproduktion og spredning, er til stede
- c) en beskrivelse af artens mulige introduktions- og spredningsveje, både tilsigtet og utilsigtet, herunder, hvis det er relevant, de handelsvarer, hvormed arten generelt forbindes
- d) en indgående vurdering af risikoen for introduktion, etablering og spredning i de relevante biogeografiske områder under de nuværende forhold og under de forventelige forhold som følge af klimaændringer
- e) en beskrivelse af artens nuværende udbredelse, herunder om arten allerede forekommer i Unionen eller i nabolande, og en prognose over dens sandsynlige fremtidige udbredelse
- f) en beskrivelse af den skadelige indvirkning på biodiversiteten og relaterede økosystemtjenester, herunder på hjemmehørende arter, beskyttede områder og truede levesteder samt på menneskers sundhed, sikkerhed og økonomien, herunder en vurdering af potentielle fremtidige virkninger med hensyn til tilgængelig videnskabelig viden
- g) en vurdering af de mulige skadesomkostninger
- h) en beskrivelse af de kendte anvendelser af arter og sociale og økonomiske fordele ved disse anvendelser.

2. Når kommissionen foreslår arter optaget på listen som invasive ikkehjemmehørende arter, der er problematiske på EU-plan, foretager den risikovurderingen omhandlet i stk. 1.

Hvis en medlemsstat indgiver en anmodning om optagelse af en art på EU-listen har den ansvaret for at foretage risikovurderingen omhandlet i stk. 1. Om nødvendigt kan Kommissionen bistå medlemsstaterne i udviklingen af sådanne risikovurderinger, for så vidt det vedrører deres europæiske dimension.

3. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 29 for at præcisere, hvilken type bevis, der er acceptabel i henhold til forordningens artikel 4, stk. 3, litra b), og give en detaljeret beskrivelse af anvendelsen af nærværende artikels stk. 1, litra a)-h). Den detaljerede beskrivelse skal omfatte den metode, som skal anvendes til at foretage risikovurderingerne, under hensyntagen til relevante nationale og internationale standarder og behovet for at prioritere indsatsen over for invasive ikkehjemmehørende arter, som forbindes med eller kan forårsage en betydelig skadelig indvirkning på biodiversiteten eller relaterede økosystemtjenester samt på menneskers sundhed eller økonomien, idet en sådan skadelig indvirkning anses for at være en skærpende omstændighed. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen følger sin gængse praksis og gennemfører høringer med eksperter, herunder medlemsstaternes eksperter, inden disse delegerede retsakter vedtages.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1417443504720&uri=CELEX:32014R1143>